

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

29 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Brigai Sergiu și inculpatul Postalachi Alexandru, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 noiembrie 2016, în cauza penală privindu-l pe

*Postalachi Alexandru XXXXX, născut la XX XXXXXX
XXXX, originar și domiciliat în XXXXXX, str. XXX
XXXXXX XXX XX.*

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 04.02.2014 - 23.06.2016;

instanța de apel: 18.10.2016 - 14.11.2016;

instanța de recurs: 13.02.2017 - 29.03.2017.

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1^a) Cod de procedură penală a fost legal executată.

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție asupra recursurilor în cauză în baza actelor din dosar,

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 23 iunie 2016, Postalachi Alexandru a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 4 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de administrare și de a exercita activitate de întreprinzător pe un termen de 5 ani.

În conformitate cu art. 90 Codul penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite, fixându-i lui Postalachi Alexandru un termen de probațiune de 4 ani, fiind obligat să nu-și schimbe domiciliul stabilit fără consimțământul organelor competente.

Prin aceeași sentință SRL „Ronovis-Trans” a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal.

2. Pentru pronunțarea sentinței în cauză, instanța de fond a constatat că, inculpatul Postalachi Alexandru, în perioada anilor 2010-2012, acționând contrar actelor de constituire și scopurilor declarate la fondare a întreprinderii SRL „Ronovis-Trans”, urmărind scopul obținerii unui venit ilegal, a inclus în documentele contabile și fiscale date denaturate privind cheltuieli care au avut la bază operațiuni ce nu au existat, încheind în calitate de cumpărător tranzacții fictive, indicând în facturi fiscale diferite mărfuri, cu întreprinderile delictive SRL „Abricol DC”, SRL „Asabin Co”, SRL „Danitel Plus”, SRL „Severus Grup” după cum urmează.

În perioada anului 2010, Postalachi Alexandru administrând SRL „Ronovis-Trans”, achiziționând fictiv de la SRL „Abricol DC”, c.f. XXXXXXXX diferite mărfuri în sumă de 4 446 399,39 lei, contrar prevederilor art. 101 (1), 102 (1,7), 115 (2) din titlul III al Codului Fiscal, a trecut neîntemeiat la decontări cu bugetul - TVA-ul aferent procurărilor de la furnizorii de mărfuri, care de fapt nu se confirmă că au fost efectuate de către furnizorii care au eliberat facturile fiscale, respectiv, nefiind declarat și nici achitat TVA-ul la bugetul de stat în sumă de 741 066,56 lei.

În continuarea acțiunilor criminale, în perioada anului 2012, Postalachi Alexandru administrând SRL „Ronovis-Trans”, achiziționând fictiv de la SRL „Asabin Co” diferite mărfuri în sumă de 2 046 318,01 lei, contrar prevederilor art. 101(1), 102 (1,7), 115(2) din titlul III al Codului Fiscal, a trecut neîntemeiat la decontări cu bugetul - TVA-ul aferent procurărilor de la furnizorii de mărfuri, care de fapt nu se confirmă că au fost efectuate de către furnizorii care au eliberat facturile fiscale, respectiv, nefiind declarat și nici achitat TVA-ul la bugetul de stat în sumă de 341 053,00 lei.

În continuarea acțiunilor criminale, în perioada anului 2012, Postalachi Alexandru administrând SRL „Ronovis-Trans”, achiziționând fictiv de la SRL „Danitel Plus” diferite mărfuri în sumă de 2 387 149,78 lei, contrar prevederilor art.101 (1), 102 (1,7), 115 (2) din titlul III al Codului Fiscal, a trecut neîntemeiat la decontări cu bugetul - TVA-ul aferent procurărilor de la furnizorii de mărfuri, care de fapt nu se confirmă că au fost efectuate de către furnizorii care au eliberat facturile fiscale, respectiv, nefiind declarat și nici achitat TVA-ul la bugetul de stat în sumă de 397 858,30 lei.

În continuarea acțiunilor criminale, în perioada anului 2012, Postalachi Alexandru administrând SRL „Ronovis-Trans”, achiziționând fictiv de la SRL „Severus Grup” diferite mărfuri în sumă de 6 104 278,00 lei, contrar prevederilor art. 101 (1), 102 (1,7), 115 (2) din titlul III al Codului Fiscal, a trecut neîntemeiat la

decontări cu bugetul - TVA-ul aferent procurărilor de la furnizorii de mărfuri, care de fapt nu se confirmă că au fost efectuate de către furnizorii care au eliberat facturile fiscale, respectiv, nefiind declarat și nici achitat TVA-ul la bugetul de stat în sumă de 1 017 379,66 lei.

Ca rezultat al acestor acțiuni criminale săvârșite de către Postalachi Alexandru administrând SRL „Ronovis-Trans” în perioada anilor 2010- 2012, prin includerea în documentele contabile, fiscale sau financiare a unor cheltuieli care nu au la bază operațiuni reale ori care au la bază operațiuni ce nu au existat a fost diminuată Taxa pe valoarea adăugată aferentă bugetului în sumă de 2 497 357,52 lei.

Astfel, prin acțiunile sale Postalachi Alexandru a comis infracțiunea prevăzută de art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal, evaziunea fiscală a întreprinderilor, caracterizată prin includerea în documentele contabile, fiscale sau financiare a unor date denaturate privind veniturile sau cheltuielile, a unor cheltuieli care nu au la bază operațiuni reale ori care au la bază operațiuni ce nu au existat, care a condus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul prin care a solicitat casarea sentinței în partea stabilirii pedepsei și pronunțarea în această parte a unei hotărâri, prin care Postalachi Alexandru să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal și să-i fie stabilită pedeapsă penală sub formă de 4 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de administrare și de a exercita o anumită activitate de întreprinzător pe un termen de 5 ani.

În motivarea apelului, acesta a invocat că, consideră sentința primei instanțe neîntemeiată în partea pedepsei aplicate inculpatului Postalachi Alexandru, ca fiind una prea blândă, or, instanța nu a apreciat just faptele comise de către inculpat, care direct aduc atingere relațiilor sociale cu privire la interesele statului în sfera financiară, formarea bugetului public național, pe calea încasărilor impozitelor.

Mai mult, procurorul a indicat că, corectarea inculpatului Postalachi Alexandru poate fi atinsă doar prin izolarea acestuia de societate.

3.1. Împotriva sentinței a declarat apel inculpatul Postalachi Alexandru prin care a solicitat casarea sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acesta să fie achitat pe motiv că nu s- a constatat faptul infracțiunii.

În motivarea apelului, acesta a invocat că, consideră sentința primei instanțe neîntemeiată, lipsind faptul infracțiunii în activitatea sa de administrator la SRL „Ronovis-Trans”.

Totodată a menționat că, constatările primei instanțe sunt eronate, iar concluziile sunt bazate pe date incerte și sentința de condamnare nu este bazată pe probe concludente și utile.

Mai mult, inculpatul a indicat că, declarațiile martorilor acuzării nu conțin date certe privind lipsa tranzacțiilor între SRL „Abricol DC”, SRL „Asabin Co”, SRL „Danitel Plus”, SRL „Severus Grup” și SRL „Ronovis-Trans”, de aceea și concluziile expertizei se bazează pe date incerte, neverificate, și nu pot fi puse la baza sentinței de condamnare.

Inculpatul a specificat că, nu poate răspunde pentru acțiunile ilegale ale SRL „Abricol DC”, SRL „Asabin Co”, SRL „Danitel Plus”, SRL „Severus Grup”, care nu au achitat TVA, dar SRL „Ronovis-Trans” nu are datorii la bugetul public.

Totodată, nu poate purta răspundere pentru acțiunile factorilor de decizia a SRL „Abricol DC”, SRL „Asabin Co”, SRL „Danitel Plus”, SRL „Severus Grup” ce i-au furnizat marfa, iar constatările primei instanțe privind activitatea tranzacțiilor sunt pripite și constatarea primei instanțe privind lipsa furnizării de mărfuri sunt bazate pe presupuneri dar nu pe date certe.

Tranzacțiile au existat real, iar declarațiile martorilor acuzării nu pot fi puse la baza unei sentințe de condamnare, deoarece aceștia sunt foștii administratori și nu pot cunoaște despre activitatea firmelor ulterior.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 noiembrie 2016, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate de către de procuror și inculpatul Postalachi Alexandru cu menținerea sentinței atacate.

4.1. În motivarea deciziei, instanța de apel a menționat că, instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului Postalachi Alexandru care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptei săvârșite de acesta încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat.

Astfel, întru confirmarea vinovăției inculpatului Postalachi Alexandru, instanța de apel a reținut următoarele probe, administrate și cercetate de către instanța de fond și verificate în instanța de apel, și anume declarațiile reprezentantului SRL „Ronovis-Trans”, Panteleimonov Evgheni; declarațiile inculpatului Postalachi Alexandru.

Vinovăția inculpatului Postalachi Alexandru în săvârșirea infracțiunii incriminate se demonstrează prin următoarele probe.

- *declarațiile martorilor Televca Marcel, Belei Svetlana, Mura Mihail, Iușan Oleg, Munteanu Andrei, Asabin Alexandr;*
- *declarațiile expertului Șapteboi Gheorghe;*

- procesul-verbal de ridicare din 20.11.2013, în cadrul căruia au fost ridicate documente de la SRL „Dicomacons”, SRL „Antarius-Com”, SRL „Avangarda- Const”, SRL „Exclusiv Sistem” și care au importanță pentru cauza penală indicată. (f.d.28-29, Vol. III);
- procesul-verbal de ridicare din 05.12.2013, în cadrul căruia au fost ridicate documente de la SRL „Dicomacons”, SRL „Antarius-Com”, SRL „Avangarda- Const”, SRL „Exclusiv Sistem” și care au importanță pentru cauza penală indicată, deoarece descriu circumstanțe care elucidează circumstanțele comiterii infracțiunii. (f.d.32-34, Vol. III);
- procesul-verbal de examinare a documentelor din 03.01.2014, în cadrul căruia a fost examinate documentele ridicate în cadrul proceselor-verbale din 20.11.2013 și 05.12.2013 în care sunt elucidate circumstanțe care caracterizează circumstanțele comiterii infracțiunii, (f.d.113-117, Vol.III);
- raportul de expertiză nr.448 din 13.01.2014, parvenit de la Centrul Național Anticorupție, conform căruia SRL „Ronovis-Trans”, SRL „Gaz-Prim-Com” și SRL „SPAV-INT” în perioadele fiscale 2010-2012, neîntemeiat a fost trecut la decontări cu bugetul TVA aferentă procurărilor efectuate de la societățile care de facto n-au confirmat efectuarea livrărilor n-au calculat și achitat TVA la buget, astfel fiind diminuată Taxa pe valoare adăugată, aferentă bugetului de către SRL „Ronovis-Trans” în sumă totală de 2 497 357,52 lei, SRL „Gaz-Prim-Com” - 559 088,36 lei, SRL „SPAV-INT” - 3 333 946,98. (f.d.4-40, vol. IV).

Astfel, instanța de apel a conchis că, prima instanță a cercetat în modul stabilit probele prezentate, analizându-le în ansamblu, a adoptat o sentință corectă, întemeiată și legală prin care Postalachi Alexandru a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Mai mult, instanța de apel a menționat că declarațiile inculpatului, date în cadrul cercetării judecătorești și în ședința instanței de apel cu privire la nerecunoașterea vinovăției, contravin declarațiilor martorilor care au fost audiați în ședința de judecată sub jurământ, aceste depoziții fiind consecvente și confirmate de probele materiale cercetate în cadrul instanței de fond, care au fost verificate în cadrul ședinței instanței de apel.

Totodată, instanța de apel nu a reținut ca plauzibil argumentul apelantului precum că, instanța de fond nu a pus la baza sentinței de condamnare probe concludente și utile, dar date incerte, acesta fiind unul declarativ și care nu are suport probant, deoarece totalitatea probelor administrate cu certitudine și fără echivoc au stabilit vinovăția lui Postalachi Alexandru de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Mai mult, instanța de apel nu a reținut argumentele apelantului Postalachi Alexandru privind lipsa probelor care au fost puse la baza constatărilor primei instanțe privind activitatea tranzacțiilor de furnizare a mărfurilor, or materialele dosarului stabilesc contrariul.

În acest sens, instanța de apel a apreciat critic declarațiile inculpatului Postalachi Alexandru și le-a calificat ca fiind date în scopul eschivării de la răspunderea penală, iar declarațiile acestuia au fost combătute prin probe concludente și pertinente, prezentate de procuror.

Astfel, declarațiile inculpatului Postalachi Alexandru sunt combătute de raportul de expertiză nr.448 din 13.01.2014. Conform pct. IV, întrebarea a patra este notat, că referitor la tranzacțiile dintre SRL „Ronovis-Trans”, cu întreprinderile delictive SRL „Abricol DC”, SRL „Asabin Co”, SRL „Danitel Plus”, SRL „Severus Grup”, faptul efectuării tranzacțiilor nu este confirmat de către factorii de decizie ai acestora, achitările pentru marjă n-a fost efectuată prin contul de decontare. Totodată SRL „Abricol DC” este inclusă în lista Delicvențiilor la 17.01.2011, anulată ca subiect al impunerii cu TVA la data de 18.11.2010; SRL „Asabin Co” este anulată ca subiect al impunerii cu TVA la data de 11.06.2012, facturile fiscale au fost eliberate cu data de mai înainte decât a fi primite de la Serviciul Fiscal; SRL „Danitel Plus” este anulată ca subiect al impunerii cu TVA la data de 08.06.2011; SRL „Severus Grup” este anulată ca subiect al impunerii cu TVA la data de 08.08.2011. (Vol. IV, f.d. 130).

Totodată, conform datelor din documentele de evidență prezentate, de către experți s-a stabilit că, de către furnizorul SRL „Ronovis-Trans” (*și altele indicate*) contrar prevederilor Legii Contabilității nr.113-XVI din 27.04.2007 și actelor normative relevante (*indicate în Raport*) n-a fost organizată și asigurată ținerea contabilității în mod continuu din momentul înregistrării până la lichidarea entității; întocmirea și prezentarea oportună, completă și corectă a documentelor primare, a registrelor contabile conform regulilor stabilite de Ministerul Finanțelor; documentarea faptelor economice ale entității și reflectarea acestora în contabilitate; evidența, păstrarea și utilizarea formularelor tipizate de documente primare cu regim special; integritatea și păstrarea documentelor de evidență contabilă, rapoartelor și dărilor de seamă.

Instanța de apel a specificat că, fiind audiat expertul Șapteboi Gheorghe și preîntâmpinat de răspundere penală pentru concluzii false, a declarat că, pentru efectuarea expertizei la dispoziția expertului au fost puse toate documentele necesare, inclusiv baza de date a serviciului fiscal, procese-verbale de audiere, etc.

Conform ordonanței a fost dispusă efectuarea expertizei la ÎS „Calea Ferată” în raport cu agenții economici conform principiului până la producător sau importator. Din materialele examinate SRL „Ronovis-Trans” nu a fost nici producător, nici importator, a fost un intermediar al tranzacțiilor ce țin de livrările care au ajuns la ÎS „Calea Ferată”, care în rezultatul expertizei, proveniența cărora nu s-a confirmat de către furnizorii SRL „Ronovis-Trans”, astfel, lanțul tranzacțiilor a fost oprit, tranzacțiile barter n-au fost confirmate.

De asemenea, instanța de apel a reținut că, constatarea primei instanțe potrivit căreia inculpatul Postalachi Alexandru nu a elucidat circumstanța, cu ce scop a fost vândută SRL „Ronovis-Trans” către Panteleimonov Evgheni și care a fost necesitatea acestei înstrăinări, în condițiile în care SRL „Ronovis-Trans” era solvabilă și relativ prosperă în afaceri, așa cum rezultă din probele dosarului, avea o cifră mare de afaceri.

Mai mult, din declarațiile „cumpărătorului” Panteleimonov Evgheni, rezultă că acesta n-a achitat nimic pentru procurarea SRL „Ronovis-Trans”, ci dimpotrivă, lui i s-a propus suma de 10 000 lei pentru ca să-și dea acordul la tranzacția în cauză, dintre care nici n-a primit toți banii (*doar 100 dolari SUA*).

Aceasta în condițiile în care, potrivit Contractului de vânzare-cumpărare a părții sociale din 01 octombrie 2012, prețul de vânzare a părții sociale - 5 400 lei ar fi fost achitată pe deplin de către „Cumpărător-Vânzătorilor” până la data semnării contractului (*pct 3.1 din Contract, Vol. III, f.d. 238*).

Astfel, declarațiile date de Panteleimonov Evgheni, în coroborare cu alte probe acumulate de organul de urmărire penală și cercetate în ședința judiciară confirmă caracterul fictiv al tranzacțiilor încheiate, precum și al facturilor fiscale emise de SRL „Ronovis-Trans”, or, Panteleimonov Evgheni în calitate de administrator nu a încheiat asemenea tranzacții. Panteleimonov Evgheni l-a recunoscut pe Postalachi Alexandru ca fiind persoana care era prezent la înstrăinarea întreprinderii. Prin urmare, intenția lui Postalachi Alexandru a fost aceea de a înstrăina întreprinderea în rezultatul comiterii evaziunii fiscale. Astfel, Postalachi Alexandru prin intermediul SRL „Ronovis-Trans” nu achita suma stipulată în tranzacție, ea fiind una fictivă, astfel că achiziționarea bunurilor formal includea și achitarea TVA-ului, însă de facto este realizată acțiunea intenționată de evaziune fiscală, întrucât aceasta inițial era una fictivă.

Instanța de apel a menționat că, declarațiile lui Postalachi Alexandru, precum că tranzacțiile erau realizate în conformitate cu prevederile legislației în vigoare sunt combătute prin probele cercetate în ședință.

Tot în acest context, instanța de apel a indicat că Panteleimonov Evgheni a negat faptul că ar fi primit careva acte, facturi sau ștampila ale SRL „Ronovis-Trans”, acesta a declarat de facto nu i s-a transmis nimic, or, unica mapă și o ștampilă, prezentate în biroul notarului, le-a luat persoana pe nume „Sașa-negociatorul”. În concluzie, înstrăinarea SRL „Ronovis-Trans” a fost efectuată fictiv, cu scopul de a ascunde urmele infracțiunii.

Mai mult, instanța de apel a conchis că, instanța de fond corect a statuat că inculpatul Postalachi Alexandru a oferit declarații evazive și fără consistență cu referire la tranzacțiile de achiziționare a mărfurilor de la agenții economici delicvenți, declarând că nu-i cunoaște personal pe administratorii firmelor, discuta cu ei la telefon, dar posibil că discuta cu un reprezentat al acestor firme. A mai declarat că, personal nu deține documente ce țin de tranzacțiile de barter, că majoritatea tranzacțiilor erau prin barter, iar în alte cazuri, efectua transferuri pe contul firmelor, inclusiv TVA. Însă, după cum s-a constatat în Raportul de expertiză, faptul efectuării tranzacțiilor nu este confirmat de către factorii de decizie ai acestora, achitățile pentru marfă n-a fost efectuată prin contul de decontare. Tranzacțiile barter n-au fost confirmate, astfel argumentele inculpatului privind lipsa probelor ce ar confirma faptul că tranzacțiile sunt fictive poartă un caracter declarativ și au drept scop eschivarea acestuia de la răspundere penală.

Totodată, instanța de apel nu a reținut argumentele apelantului privind absența actelor contabile necesare pentru efectuarea expertizei la firmele cu care au avut loc tranzacțiile, inclusiv la SRL „Ronovis-Trans”, deoarece acestea sunt combătute de explicațiile expertului Șapteboi Gheorghe date în cadrul cercetării judecătorești, care a confirmat că la fel, s-au solicitat suplimentar note informative și acte de control, întocmite de Inspectoratul Fiscal, atât la SRL „Ronovis-Trans” cât și la agenții economici care au avut tranzacții economice cu firma în cauză. Pentru efectuarea expertizei, actele și notele solicitate au fost prezentate inclusiv și SRL „Ronovis-Trans”. Conform ordonanței a fost dispusă efectuarea expertizei la ÎS „Calea Ferată” în raport cu agenții economici SRL „Avangarda Cons”, SRL „Antarius Com”, SRL „DicomaCons”, SRL „Exclusiv Sistem”, ce țin de volumul mărfurilor și serviciilor livrate în adresa ÎS „Calea Ferată”, precum și la agenții economici, care au stat la baza provenienței mărfurilor, serviciilor procurate de către cele 4 firme menționate și ulterior livrate în adresa ÎS „Calea Ferată”. Adică, au fost supuse expertizei agenții economici conform principiului până la producător sau importator.

Astfel, instanța de apel a conchis că obiectul juridic special al infracțiunii prevăzute la art. 244 Cod penal îl constituie relațiile sociale cu privire la formarea

bugetului public național pe calea îndeplinirii de către întreprinderile, instituțiile sau organizațiile contribuabile a obligațiilor fiscale. Mai mult, obiectul material (imaterial) al infracțiunii în cauză îl reprezintă, după caz, documente contabile, fiscale sau financiare și/sau obiectele impozabile (*altele decât veniturile sau cheltuielile*).

Reieșind din prevederile Legii contabilității, adoptate de Parlamentul Republicii Moldova la 27.04.2007, prin documente contabile trebuie de înțeles documente primare și cele centralizatoare. Documentul primar constituie confirmarea documentară care justifică efectuarea operațiunii economice, acordă dreptul de a o efectua sau certifică producerea unui eveniment.

Latura obiectivă a infracțiunii de evaziune fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor are următoarea structură: 1) *fapta prejudiciabilă care se exprimă în acțiunea de includere în documentele contabile, fiscale sau financiare a unor date vădit denaturate privind veniturile sau cheltuielile, sau tănuirea, prin acțiune ori inacțiune, a altor obiecte impozabile; 2) urmările prejudiciabile sub forma neachitării impozitului, a cărui sumă depășește 2500 unități convenționale; 3) legătura causală dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.*

Mai mult, latura subiectivă a infracțiunii specifice la art. 244 Cod penal se caracterizează prin intenție directă.

Reiterând cele invocate supra, instanța de apel a indicat că de către instanța de fond s-a demonstrat cu certitudine care este atât obiectul infracțiunii, latura obiectivă, după cum și care sunt probele ce confirmă latura subiectivă a evaziunii fiscale, în așa mod, circumstanțele fundamentale ale pricinii au fost elucidate și stabilite de instanța de fond, iar sentința primei instanțe fiind bazată pe probe concrete cercetate în cadrul anchetei judiciare.

Concomitent, instanța de apel a menționat că prima instanță a analizat obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării și just a adoptat o sentință de condamnare în privința inculpatului Postalachi Alexandru în baza art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal.

De asemenea, instanța de apel a concluzionat că, apelantul Postalachi Alexandru, nu a adus probe pertinente și concludente ce ar duce la achitarea acestuia, or analizând probele administrate și cercetate de către instanța de fond și de apel, apreciind fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării, instanța de apel a conchis că vina inculpatului de comiterea infracțiunii incriminate

s-a confirmat pe deplin și acțiunile lui Postalachi Alexandru corect au fost încadrate juridic în baza art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Mai mult, argumentul apărării cu privire la achitarea inculpatului pe motivul că nu s-a constatat faptul infracțiunii, instanța de apel l-a respins ca fiind neîntemeiat, or, pentru a concluziona despre existența elementelor în latura obiectivă a faptei incriminate inculpatului Postalachi Alexandru, instanța de fond a respectat prevederile art. 325 Cod de procedură penală, care stipulează că judecarea cauzei în prima instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

Instanța de apel a indicat că, potrivit raportului de expertiză nr.448 din 13.01.2014, parvenit de la Centrul Național Anticorupție, conform căruia SRL „Ronovis-Trans”, SRL „Gaz-Prim-Com” și SRL „SPAV-INT” în perioadele fiscale 2010-2012, neîntemeiat a fost trecut la decontări cu bugetul TVA, aferentă procurărilor efectuate de la societățile care de facto n-au confirmat efectuarea livrărilor, n-au calculat și achitat TVA la buget, astfel fiind diminuată Taxa pe valoare adăugată, aferentă bugetului de către SRL „Ronovis-Trans” în sumă de 2 497 357,52 lei, SRL „Gaz-Prim-Com” - 559 088,36 lei, SRL „SPAV-INT” - 3 333 946,98.

Totodată, instanța de apel a respins argumentele inculpatului referitoare la faptul că nu s-a constatat fapta infracțiunii, or infracțiunea de evaziune fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor este o infracțiune materială, și se consideră consumată din momentul producerii urmărilor prejudiciabile sub forma neachitării impozitului, a cărui mărime depășește 2 500 unități convenționale.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate inculpatul Postalachi Alexandru administrând SRL „Ronovis-Trans” în perioada anilor 2010- 2012, prin includerea în documentele contabile, fiscale sau financiare a unor cheltuieli care nu au la bază operațiuni reale, or care au la bază operațiuni ce nu au existat a fost diminuată Taxa pe valoarea adăugată aferentă bugetului în sumă de 2 497 357,52 lei, prin ce a comis evaziune fiscală în proporții deosebit de mari, infracțiune prevăzută de art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal.

La stabilirea pedepsei instanța de apel a menționat că, nu are temei de a interveni în sentința instanței de fond, or la stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpaților SRL „Ronovis-Trans”, Postalachi Alexandru a fost acordată deplină eficiență prevederilor articolelor 7, 61, 75 Cod penal, ținând cont de scopul pedepsei penale îndreptate spre restabilirea echității sociale, fiindu-i stabilită pedeapsă cu amendă în limitele stabilite de legea penală și lichidarea persoanei juridice.

Cât privește argumentele invocate de procuror cu privire la aplicarea față de inculpatul Postalachi Alexandru a unei pedepse prea blânde, instanța de apel le-a respins ca fiind neîntemeiate, deoarece prima instanță legal și întemeiat a ținut cont de toate circumstanțele cauzei, și anume că inculpatul Postalachi Alexandru nu a mai fost condamnat, este la prima abatere de la legea penală, nu se caracterizează ca o persoană care ar prezenta pericol social, considerând întemeiat aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

În acest context, instanța de apel a menționat că, stabilirea duratei sau a cuantumului pedepsei se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu pericolozitatea infractorului, adică luând în considerație modul de comitere a infracțiunii, mijloacele folosite, starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită, natura și gravitatea rezultatului produs or a altor consecințe ale infracțiunii, motivul săvârșirii și scopul urmărit, conduita după săvârșirea infracțiunii și în cursul procesului penal, nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială.

Apreciind în ansamblu circumstanțele cauzei inclusiv personalitatea inculpatului Postalachi Alexandru, luând în considerație în special politica penală a statelor europene ce derivă din recomandările Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei potrivit căreia instanțele de judecată ar trebui să recurgă mai des la pedepse alternative detențiunii când este cazul, faptul că acesta este tânăr, nu are antecedente penale, instanța de apel a concluzionat că aplicarea în privința inculpatului a prevederilor art. 90 Cod penal, adică suspendarea condiționată a pedepsei privative de libertate este justă.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare declarate de către procuror și inculpatul Postalachi Alexandru.

5.1. Procurorul declară recurs ordinar în temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea parțială a deciziilor contestate, în partea ce ține suspendarea condiționată a executării pedepsei penale aplicate inculpatului Postalachi Alexandru și pronunțarea unei hotărâri prin care se va dispune excluderea aplicării art. 90 Cod penal.

În motivarea recursului recurentul indică că, instanța de apel incorect a aplicat art. 90 Cod penal la stabilirea pedepsei penale, deoarece inculpatul a comis o infracțiune gravă și a diminuat Taxa pe valoare adăugată aferentă bugetului de stat în sumă de 2 497 357,52 lei.

Mai mult, procurorul menționează că, pedeapsa aplicată inculpatului nu este în concordanță cu principiul proporționalității cât și scopul pedepsei penale prevăzut de art. 61 Cod penal.

5.2. Inculpatul Postalachi Alexandru declară recursuri ordinare în temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 6), 15) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea deciziei contestate, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie achitat, pe motiv că în acțiunile acestuia lipsesc elementele infracțiunii imputate.

În motivarea recursului recurentul indică că, decizia instanței de apel este bazată pe presupuneri fără a fi demonstrată vina acestuia de probe concludente și utile.

Mai mult, inculpatul menționează că, instanța de apel incorect a luat în calcul declarațiile martorilor acuzării care nu conțin date certe privind lipsa tranzacțiilor între SRL „Abricol DC”, SRL „Asabin Co”, SRL „Danitel Plus”, SRL „Severus Grup” și SRL „Ronovis-Trans”, de aceea și concluziile expertizei se bazează pe date incerte, neverificate, și nu pot fi puse la baza sentinței de condamnare.

În rest recurentul menționează dezacordul cu aprecierea probelor de către instanța de apel.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestora din următoarele considerente.

6.1 Cu referire la recursul declarat de către procuror, Colegiul penal constată că argumentele recurentului vizează pedeapsa stabilită inculpatului pe care o consideră prea blândă.

Astfel, recurentul își întemeiază recursul ordinar declarat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Din conținutul recursului rezultă că, autorul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanța de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului și din aceste considerente, instanța de recurs nu se va expune asupra acestor aspecte, dar critică aceste hotărâri numai referitor la aplicarea față de inculpatul Postalachi Alexandru, a prevederilor art. 90 Cod penal, fără a ține cont de faptul că acesta a comis o faptă gravă și a diminuat Taxa pe valoare adăugată eferentă bugetului de stat în sumă de 2 497 357,52 lei.

Colegiul penal indică că, concluzia instanței de apel coroborează cu faptul că, conform prescripțiilor art. 90 Cod penal, la stabilirea pedepsei cu închisoarea pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență dacă instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra motivelor în latura pedepsei penale.

Așadar, instanța de recurs menționează că, prin criteriile generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (*regulile*) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii și pedepsei penale, potrivit art. 61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială a aceluiași Cod.

Conform prevederilor art. 61 Codului penal, (1) Pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor. (2) Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

Pedeapsa este echitabilă când impune inculpatului lipsuri și restricții ale drepturilor lui proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune, și când este capabilă să contribuie la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de condamnat, cât și de alte persoane.

Categoria și termenul (limita) de pedeapsă ce urmează a fi stabilit este în dependență de circumstanțele atenuante și agravante, prevăzute de art. 76-77 Cod penal.

Astfel, Colegiu penal menționează că, instanța de apel corect a indicat că prima instanță legal și întemeiat a ținut cont de toate circumstanțele cauzei, și anume că inculpatul Postalachi Alexandru nu a mai fost condamnat, este la prima abatere de la legea penală, nu se caracterizează ca o persoană care ar prezenta pericol social, considerând întemeiată aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Prin urmare, instanța de recurs conchide că erorile prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, nu au fost stabilite în prezenta cauză, drept urmare nu sunt prezente careva motive de a interveni în soluția adoptată de către instanța de apel.

6.2. Cu referire la recursurile ordinare declarate de către inculpatul Postalachi Alexandru, Colegiul penal indică că, potrivit textului recursului declarat se invocă ca temeiuri de casare a deciziei instanței de apel art. 427 alin. (1) pct. 6), 15) Cod de procedură penală - când instanța de apel instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și instanța de judecată internațională, prin hotărâre pe un alt caz, a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în această cauză, însă inculpatul doar enumeră aceste temeiuri fără a indica și în ce constă problema de drept de importanță generală abordată în cauza dată.

Astfel, Colegiul penal consideră că, instanța de apel legal și întemeiat a pronunțat decizia, constatând corect stabilirea circumstanțelor de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, corect concluzionând asupra vinovăției inculpatului de săvârșirea infracțiunii imputate, motivându-și soluția în acest sens (pct. 4.1. din prezenta decizie).

Colegiul penal reiterează că, criticile formulate de recurent enunțate la pct. 5.2. din prezenta decizie, au fost obiect de discuție la judecarea cauzei în instanța de apel, care le-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în prezenta decizie la pct. 4.1., soluție, pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, or materialul probator al cauzei penale dovedește incontestabil legalitatea temeiurilor de fapt și de drept care au adus la pronunțarea hotărârilor recurate.

Necătând la faptul că, inculpatul nu și-a recunoscut vina, instanța de apel a constatat că, vinovăția acestuia pe deplin a fost dovedită prin probele acumulate la dosar.

Mai mult, nerecunoașterea vinovăției de către inculpat în comiterea infracțiunii incriminate nu poate servi ca temei pentru achitarea acestuia, dat fiind faptul că, în cursul judecării cauzei au fost administrate probe care confirmă cu certitudine vina acestuia în comiterea infracțiunii imputate, iar cele invocate de recurent sub acest aspect sunt apreciate de către instanța de recurs drept o modalitate de exercitare a dreptului la apărare, urmându-se scopul evitării răspunderii penale.

În același context, în vederea respingerii argumentelor din recurs invocat privitor la chestiunea de apreciere a probelor, Colegiul penal amintește că la etapa judecării recursului nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele ierarhic inferioare, acestea fiind atributul exclusiv al instanțelor de fond și de apel.

Deci, Colegiul penal nu va examina criticile referitoare la presupusa greșita reținere, pe baza probelor administrate în cauză, a anumitor elemente factice, ci va verifica, prin raportare la situația de fapt stabilită de instanța de fond și cea de apel, corectitudinea condamnării inculpatului Postalachi Alexandru, privind învinuirea imputată acestuia prin rechizitoriu.

Cu referire la afirmațiile recurentului, precum că, instanțele de judecată au încălcat dreptul la un proces echitabil inculpatului, Colegiul penal menționează că, instanțele anterioare, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, au respectat principiile fundamentale, precum contradictorialitatea, dreptul la apărare, egalitatea, și într-un termen care să nu determine lipsa de interes a cererii au examinat cauza, pronunțându-i în mod public o hotărâre legală și întemeiată.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că, instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurenți, hotărârea atacată cuprinde motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, vinovăția inculpatului a fost dovedită pe deplin și recursurile ordinare sunt vădit neîntemeiate.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursurilor înaintate în cazul în care se constată că sunt vădit neîntemeiate. Prin urmare, odată ce recursurile de pe rol sunt vădit neîntemeiate, acestea urmează a fi declarate inadmisibile.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare, declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Brigai Sergiu și inculpatul Postalachi Alexandru, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 noiembrie 2016, în cauza penală în privința inculpatului *Postalachi Alexandru XXXX*, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Publicată integral la *26 aprilie 2017*.

Președinte

Judecători

Nicolae Gordilă

Ion Guzun

Liliana Catan